

det af Vigtighed, at man lærer dem at kende Grundtrækkene i det Samfund, hvis Styre de skal overtage efter os gamle. Og det samme gælder et Fag som Sundhedslære. Vi maa huske, at de unge kort Tid efter, at de har forladt Ungdomsskolen, stifter Hjem og Familie, og det er god og nyttig Lærdom at lære dem, der stifter Hjem og Familie, hvordan man indretter og fører sit Liv i Overensstemmelse med Hygiejnens Bud og Forskrifter. Saadanne to Fag kan selvfølgelig kun optages paa Undervisningsplanen, naar man kan skaffe Lærere dertil. Men har man ikke Lærerne, saa maa vi skaffe dem, saa maa de uddannes; vil man Vejen frem, maa man ogsaa ville Midlerne dertil.

Saa kommer jeg til det, der skulde være det allervigtigste i Ungdomsskolens Undervisning. Det skulde være at give de unge Forstaaelse af den Livsgerning, som de har valgt, af det Arbejde, hvorved de skal ernære sig senere hen i Livet. Dette skulde vel at mærke lægges ind i Undervisningen som et Midtpunkt; det skal være det centrale. Det skal være Hovedopgaven i Undervisningen at lægge denne saa nær op ad det praktiske Liv som vel muligt, saa at man gennem denne Undervisning kan lære de unge at forstaa det Livskald, som de skal ernære sig af senere hen i Livet. Hvad er det vigtigste for et saadant ungt Menneske at lære? Det er at lære det Fag, hvorved han skal ernære sig, at gøre ham til en Mester i sit Fag, at udvikle hans Arbejdsduelighed, og dette skaber samtidig noget andet i den unges Sind, nemlig Arbejdsglæden. Den, der er en Mester i sit Fag, har Glæde af sit Arbejde. Den, der er en Fuser i sit Fag, har ingen Glæde af det Arbejde, han udfører. Derfor, siger jeg, skal Ungdomsskoleundervisningens Midtpunkt være at dygtiggøre de unge, at lære dem at forstaa det Fag, som de har valgt som deres Livskald. Det vil i Byerne kunne ske ved, at man opretter Fagskoler, hvor de faar praktisk, systematisk fremadskridende Undervisning i deres Fag, en Undervisning, der kunde gaa jævnsides den Undervisning, de faar hos deres Mester ude i Byen. Ude paa Landet kan man vel ikke oprette saadanne Fagskoler, men man kan give en saadan Undervisning, at de unge, der har viet sig til Landbrugets Tjeneste, kommer til at forstaa, hvad det er, de har med at gøre under deres daglige Arbejde i Landbruget. Og her ligger det saa nær at tage Naturfagene ind. De unge lever der ude midti

Naturen og af Naturen, men de lever i en sørgelig Uvidenhed f. Eks. om de Planter og Dyr, som de færdes imellem. Her er en Undervisning, som kunde blive af den største Interesse for de unge, saa at de, naar de kommer ind i Ungdomsskolen og faar en Undervisning af denne Art, vil sige: Her er noget nyt, det er ikke, som da vi sad paa Skolebænken i de 7 Aar, det er ikke en slavisk Fortsættelse af de 7 Aars Skolegang, men det er noget nyt, som kommer os til Gavn i vor daglige, praktiske Virksomhed; det er noget, jeg kan lære at tjene Penge af, den Undervisning, som her gives, kan jeg have Fordel af at følge. Det vil jeg betone saa stærkt, jeg kan, at det er mit Syn paa Ungdomsskolen, at denne Opgave er Hovedopgaven, Midtpunktet, og udenom dette kan vi lægge Fagene af almindennende Karakter.

Jeg talte før om, at der i en Kommune kan indføres obligatorisk Ungdomsskoleundervisning. Det er ikke et Paa-bud, som kommer herinde fra Lovgivningsmagten, det vil jeg stærkt betone, for at man ikke ude i Landet skal sige: Saa nu har de hittet paa noget igen. Nej, det er en Sag, der ligger i Befolkningens Haand, det er den, der raader i den Henseende, og Befolkningen har en Ret til at benytte denne Bestemmelse som en Nødhjælp, naar der ikke er anden Vej frem. Men hvor der indføres en obligatorisk Undervisning, der bliver det naturligtvis nødvendigt, at en Del unge Mennesker fritages for at deltage i den. Jeg tænker navnlig paa saadanne som fortsætter deres Skolegang ud over det 14de Aar, som forbereder sig til en eller anden Eksamen, eller som paa anden Maade kan godtgøre overfor Skolemynighederne, at de faar en Undervisning, der kan staa Maal med den, Ungdomsskolen giver.

Hvis denne Sag gennemføres saaledes, som vi Forslagsstillere tilsigter, vil den give Undervisningsministeriet meget betydeligt Arbejde, og ingen kan forlange, at Undervisningsministeren skal kunne tage denne store Opgave paa sig, uden at han faar den nødvendige Medhjælp stillet til Raadighed. Vi har tænkt os, at det kunde naas paa lignende Maade, som man søger at naa det med Hensyn til vore Højskoler, ved at Ministeren fik en Raadgiver, en Medhjælp, en Konsulent, eller hvad man vil kalde det. For Højskolens Vedkommende er der paa de aarlige Finanslove bevilget et Beløb af 9,000 Kr. til dette Formaal. Paa lignende Maade foreslaar